

Dag „led os ikke ind i Fristelse“, og det forekommer mig derfor, at man ikke gjennem Lovgivningen skulde søge at lede Folk i en saadan Fristelse som denne. Dette forekommer mig at være overordentlig uheldigt, og da Staten, der efter Forslagsstillernes Mening jo maa være Eier og ogsaa er Eier af de offentlige Stiftelser, maa have Ret til at lade taxere af hvem den vil, saa kan denne Bestemmelse heller ikke forsvares med, at Bonden skulde være berettiget til at tages med paa Raad ved Taxationen. Bonden vil nok foretage den nødvendige og rigtige Taxation, forinden han gaaer ind paa at købe til den Priis, for hvilken Eiendommen tilbydes ham. — Ved en tidligere Leilighed, ved Behandlingen af den saakaldte Fæstevangstlov, har man, saavel med Hensyn til Regjeringens Stilling til den nævnte Lov som til Fæsteforholdet i det Hele, sagt og lagt stor Vægt paa, at Regjeringen kunde gjøre Noget ad Opmuntringens Bei. Der er af en æret Rigsdagsmand, som sidder ved Siden af mig (Schytte), hentydet til Commissioner, som skulde prøve at bringe Overenskomster tilveie; der er henpeget til meget Andet, og jeg nægter ikke, at jeg troer, at Regjeringen ad den og lignende Veie kan udrette ikke Lidet. Det, der imidlertid forekommer mig at være det Væsentligste, Regjeringen kan gjøre, er, at den virker ved sit Exempel, og hvis den derfor vil gjøre Noget for at afløse Fæstegodsset paa de Stiftelser, der virkelig ere offentlige Stiftelser, og hvorover Regjeringen i Forbindelse med Rigsdagen kan raade, saa troer jeg, den gjør vel deri. Der er iøvrigt ogsaa en anden Art af Opmuntring for at faae Fæstegodsset til at gaae over til fri Eiendom, som kunde have Noget for sig, men som ikke endnu er bleven omtalt. Det er bekendt nok, at den Sammenhoben af Fæstegodsset, som har fundet Sted, for en Deel har sin væsentlige Grund i, at Regjeringen for en lang Arrække tilbage har, om jeg saa maa sige, benyttet Folks Titelsyge i denne Retning. Naar man nemlig forskaffede sig et vist Antal Tønder Hartkorn, blev man Greve, skaffede man sig et mindre Antal Tønder, blev man Baron osv., og paa den Maade har man benyttet sig af Titelsygen, som dengang maa

have været meget stor, da den har kunnet frembringe disse Resultater. Det er maaffee tvivlsomt, om Titelsygen er bleven formindsket siden den Tid, og det er derfor muligt, at man ved at gaae samme Bei tilbage kunde opnaae hvad man tilsigter. Man kunde f. Ex. sige, at Afhændelsen af Fæstegods nu medførte de og de Titler; vi have en stor Mængde, jeg troer mellem 3 og 400, og Folk kunde altsaa faae deres Smag tilfredsstillt. Jeg vil ikke sige, at det netop var det Rigtigste at tilbyde adelige Titler, thi man vilde maaffee ikke finde, at de havde en saa stor Værdi som andre, men der er jo, som sagt, en stor Række, ligesaa Storkantsler til „andre Secretairer“, og man kunde dog maaffee opnaae Noget ad denne Bei. Jeg vil ikke sige, at jeg, hvis jeg havde Noget med disse Sager at gjøre, vilde betræde denne Bei, og jeg skal derfor gjentage, at hvad der her væsentligst skal virke, det er deres Exempel, som ere overbeviste om Nødvendigheden og Berettigelsen af at gjøre Noget for Fæstes Overgang til fri Selveiendom, det være sig Regjeringen eller Private.

Jeg skal endnu kun tilføie og slutte med, at, naar jeg udtaler mig saaledes, som jeg her har gjort, saa repræsenterer jeg ikke Andre; jeg repræsenterer kun mine egne Anskuelser, ikke Andres; jeg modtager ingen Bussmænd fra Andre, jeg kaster dem tilbage, hvorfra de ere komne. Jeg er, forsaavidt Landboforholdene angaaer, kun Repræsentant for den Lante, at den større og den mindre Landbruger have fælles Interesser, og denne Tanke skal jeg til enhver Tid forsvare og gjøre gjældende, saa godt jeg formaaer.

Eschering: Jeg holder mig overbevist om, at det ærede Medlem (Blixen-Finecke) kun repræsenterer sig selv, hvad de Meninger angaaer, som han i disse Forhold har fremsat. Den Sag, der i dette Dieblit, saavidt jeg synes, kunde give Anledning til en nærmere Drøftelse, er, hvad der fra Ministeriets Side er sagt om Vanskeligheden i at finde en Definition paa „offentlige Stiftelser“; dette maatte jo lede til, om jeg har forstaaet det rigtigt, at enhver Stiftelse, som Loven angik, maatte